

Referat fra møte i Overvåkingsgruppa, 4. november 2008

Møtet ble holdt tirsdag 4. november 2008 i Tromsø, Forskningsparken

Følgende institusjoner (12) og personer (15) var til stede:

Akvaplan-niva, Nina Mari Jørgensen
Direktoratet for naturforvaltning, Anne Britt Storeng
Fiskeridirektoratet, Sarah F. Eggereide
Havforskningsinstituttet, Knut Sunnanå, Maria Fossheim, Gro van der Meeren
Norges geologiske undersøkelser, Terje Thorsnes
Norsk institutt for ernærings- og sjømatforskning, Sylvia Frantzen
Norsk institutt for naturforskning, Svein-Håkon Lorentsen
Norsk institutt for luftforskning, Ole-Anders Braathen
Norsk institutt for vannforskning, Norman Green
Norsk polarinstitutt, Per Arneberg, Cecilie von Quillfeldt
Oljedirektoratet, Lara Dyring
Statens strålevern, Anne Lene Brungot

Møtet ble innledet med en gjennomgang av innkalling og dagsorden. Dagsorden for dette møtet var neste års rapport. Referat fra møte 26. august ble gjennomgått og godkjent uten merknader. Referatet er sendt ut tidligere, og ligger på ftp-serveren (under Møte 26 aug 2008).

Rapporten

Innledningsvis ble det tatt opp en del momenter for neste års rapport. Tidsplanen for resten av arbeidet er viktig og dette ble også tatt opp på slutten av møtet (se egen del lengre bak i referatet).

Struktur, figurer og felles mal

Rapporten vil ha samme struktur som i 2008-rapporten (for indikatorene), men det er ønskelig med en mer helhetlig presentasjon, særlig av figurer. Knut foreslo figurer for 10 år (over 1 spalte) og 30 år (over 2 spalter) uansett om man har kortere eller lengre tidsserier (for å kunne sammenligne), men noen mente at der vi har lengre tidsserier bør disse vises. Videre hadde Knut en del forslag som man kan ta med seg i det videre arbeidet, bl.a. plottning av trender med standardiserte data, vise nivåer for grenseverdier i plottene, fjerning av tabeller med metadata og ellers gjøre alle tabeller om til figurer.

Sekretariatet ønsker i år å kunne lage figurene etter en lik mal og særlig gjelder dette KART. Sekretariatet vil sende ut en bestilling som inkluderer oversikt over hvordan tekst og figurer skal se ut. Vi ønsker i det lengste å motta data slik at vi kan justere kart/figurer underveis. Sekretariatet skal selvfølgelig ikke overprøve de individuelle bidragene, slik at alle bidrag vil bli sendt tilbake for godkjenning før trykking.

Referering av rapporten

Gruppa diskuterte hvordan rapporten bør refereres og etter en lengre diskusjon der man både var innom alternativet for ingen sitering av personer (kun institusjoner i innledningen) [Anon. 2009. Forvaltningsplan Barentshavet – rapport fra Overvåkingsgruppen, Fisken og havet, særnr. X x-2009] til mer spesifikke refereringer (med forfatter på alle kapitler og delkapitler) [Gerland et al 2009. Isutbredelse i Barentshavet. I Sunnanå & Fossheim (red) Forvaltningsplan Barentshavet – rapport fra Overvåkingsgruppen, Fisken og havet, særnr. X x-2009], endte vi med å konkludere at indikatorkapitlene får beholde forfatterskap, mens de andre kapitlene (temakapitler og evalueringskapittel etc) krediteres hele gruppa. (Ergo, som i 2008-rapporten).

Men, det er ønskelig å synliggjøre kilder noe mer, og hver indikator får derfor en ny linje i introen, kalt referanse, der bidragsyterne kan liste rapporter (trykte eller kommende) eller publikasjoner som ligger til grunn for bidraget. I temakapitlene er det dessuten ønskelig med referanser, men ikke i de øvrige (som jo er et uttrykk for gruppas arbeid/mening/evaluering).

Ansvarelig for bidragene og evalueringa

Når det gjelder de ulike indikatorkapitlene vil gruppemedlemmene stå som ansvarlig for 'å drive inn' bidragene i tide. Sekretariatet vil sende bestillinga til de respektive forfatterne med kopi til ansvarlig gruppemedlem. Gruppemedlemmet er også ansvarlig for evalueringsdelen (av det indikatoren belyser), selv om vi antar at dette som oftest skjer i samarbeid med fagpersoner på egen institusjon.

Temaartikler

Det var en lengre diskusjon om hensikt og formål med det omfattende dokumentet Per hadde satt sammen om økosystemet i Barentshavet og fiskerienes påvirkning. Mange mente at det ikke var rett format (jfr temaartikkel, noe dokumentet ikke var ment som i utgangspunktet) i denne sammenheng. Derimot var tabelloppsettet over indikatorgruppene opp mot hva de påvirker, hva som påvirker dem, hva slags tiltak som kan endre eventuelle påvirkninger osv et nyttig utgangspunkt for å synliggjøre samlet påvirkning. Når det gjelder selve temaartikkelen, så ble det støtte for at presentasjonen om samlet påvirkning derfor konsentrerer seg om et case study, der miljø-lodde-torsk-sjøfugl kan være kjernen. Den andre temaartikkelen som man fort ble enig om var overvåkingsplattformen, basert på gruppas behov for å synliggjøre hvor viktig innsamlingen av data er for vårt og institusjonenes arbeid, og dessuten belyse evt svakheter.

- Samlet påvirkning (ulike stressfaktorer og hvordan de påvirker hverandre)
 - o Inkl et case study om lodde
 - o Per, Svein-Håkon og Maria skriver et utkast
- Overvåkingsplattformen (hvilke data – hva, hvor, når og hvor mye – man baserer seg på)
 - o Knut organiserer
 - o Alle institusjoner i gruppa bør komme med info, her er det en gylden anledning til å synliggjøre egen aktivitet på de ulike institusjonene...

Rapportens innhold

Hovedansvarlig gruppemedlem

- Forord
- Sammendrag
- 1. Innledning
- 2. Samlet påvirkning (inkl lodde case study) Per
- 3. Overvåkingsplattformen Knut
- 4. Status for indikatorene
 - o 4.1 Havklima Knut
 - o 4.2 Iskanten Arctos
 - o 4.3 Planteplankton Arctos
 - o 4.4 Dyreplankton Maria
 - o 4.5 Fiskebestander det ikke fiskes på Gro
 - o 4.6 Fiskebestander det fiskes på Gro
 - o 4.7 Bunnlevende organismer Anne Britt
 - o 4.8 Sjøfugl og sjøpattedyr Svein-Håkon/Maria
 - o 4.9 Fremmede arter Anne Britt
 - o 4.10 Sårbare og truede arter Anne Britt
 - o 4.11 Forurensende stoffer Christine

- 5. Evaluering Alle
- 6. Videre arbeid
- 7. Referanser

Indikatorene – her vil vi gjerne ha innspill til referatet!

Gruppe 1 Fysisk miljø og primærproduksjon

Det arbeides med å hente frem nye figurer for dette kapitlet – det vil bli forsøkt å angi normalsituasjoner i kart og trender i figur. Der det er mulig vil det også bli presentert inntil 10 kart som viser årlig situasjon – dette som en engangspresentasjon. Flere av figurene er allerede presentert i felles IMR-PINRO Ressursoversikt og hentes derfra. Årets rapport skal (for første gang) også inkludere tekst om artssammensetting av planteplankton.

Gruppe 2 Zoologi

Årets rapport skal (for første gang) også inkludere tekst om artssammensetting av dyreplankton. Og for artssammensetting av fisk skriver Maria et forslag der man drar indikatoren for fisk ut av 4.7.1 Artssammensetning og mengde av bunndyr og fisk i forskningstrål [under 4.7 Bunnlevende organismer] og heller plasserer denne under NY 4.5.3 Artssammensetning og mengde av fisk i forskningstrål [under 4.5 Fiskebestander det ikke fiskes på].

Gruppe 3 Sårbare områder og benthos

Når det gjelder sårbare områder er dette en del av ”verdi og sårbarhetsprosjektet” som DN leder (det er tidligere orientert om dette prosjektet i overvåkingsgruppa). Vi vil her avvente rapport fra prosjektet og se på hva som er tilgjengelig av data for fordeling av bunnorganismer i bunntål. For benthosindikatorne jobbes det i et bredt fagmiljø for å komme videre med disse. Anne Britt følger opp dette arbeidet.

Gruppe 3 Forurensning

Christine har levert et forslag til oppdatering av forurensningstabellen fra i fjor, men siden hun ikke var på møtet orienterte Norman kort om arbeidet i denne gruppa. Sekretariatet ber om at Norman orienterer Christine om det som ble diskutert på møtet (utover det som står i referatet).

Forurensningsgruppa diskuterte hvorvidt tabellen bør omorganiseres slik at den fra venstre mot høyre går fra lavere til høyere trofisk nivå. Sekretariatet foreslår at dette også følges opp i den tekstlige delen og har reorganisert kapitlene under 4.11 Forurensning:

11. Forurensende stoffer	Christine Olseng
4.11.1 Sjøppl langs kysten	Synnøve Lunde
4.11.2 Tilførsler (atmosfæriske, avrenning etc.)	Ole-Anders Braathen
4.11.3 Forurensning i sedimenter	Christine Olseng
4.11.4 Forurensning i bunnlevende dyr	Gro van der Meeren
4.11.4.1 Forurensning i blåskjell	Norman Green
4.11.5 Forurensning i fisk	Amund Måge
4.11.5.1 Forurensning i torsk	Norman Green
4.11.6 Forurensning i sjøpattedyr	Gro van der Meeren
4.11.6.1 Forurensning i ringsel	Per Arneberg
4.11.7 Forurensning i sjøfugl	Svein-Håkon Lorentsen
4.11.7.1 Forurensning i polarlomvi	Per Arneberg
4.11.8 Forurensning i isbjørn	Per Arneberg
Nivåer av radioaktivitet	Anne Lene Brungot

Nivåer av radioaktivitet skal i år rapporteres inn under de øvrige kapitlene. En ytterligere integrering av forurensningskapitlene er mulig, men dette er noe som forurensningsgruppa evt må koordinere innad. Bestillinga fra sekretariatet kommer til å være som det overstående.

Evalueringkapittelet

Det trengs en utvidelse av innledningen – mer om bakgrunn og metode – slik at evalueringen kan stå selvstendig i en ”mini-rapport” i 2010. Evalueringen av tilstanden i økosystemet må samkjøres med andre rapporter slik at budskapet blir det samme – her er norsk-russisk felles rapport et viktig dokument. Under evalueringene av de enkelte indikatorene må det inn avsnitt om hvordan de påvirker og påvirkes av andre indikatorer. Det må startes opp et kapittel om evaluering av hele det indikatorbaserte systemet – dette er et viktig kapittel i 2010-rapporten.

Veien videre mht rapporten

For å få alle elementer på plass, er det nødvendig å holde stramme tidsfrister. For øvrig gjelder følgende frister og plan:

2008

- Utsending av bestilling, uke 46 (12-14 nov)
- Levering av årets data + tekst til indikatorkapitlene, uke 48 (24-28 nov)
- Levering av evalueringkapittelet, uke 48 (24-28 nov)
- Rapport i to spalter, uke 49 (1-5 des) – *fra sekretariatet*
- Levering av endelige bidrag, uke 51 (15 -19 des)

2009

- Revidert rapport i to spalter – tekst og figurer adskilt, uke 2 (5-9 jan) – *fra sekretariatet*
- Møte 13. januar
- Levering av korrektur, uke 4 (19-23 jan)
- Ferdig rapport i lavopløselig pdf (til Faglig forum), uke 6 (2 feb) – *fra sekretariatet*
- Ferdig trykket, uke 8 (16 feb)

Neste møte blir i Tromsø (evt video) tirsdag 13. januar.